5. 911

หอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Chulalongkorn University Library

(ส.๒๕๓) ๑ สวัสดิรักษา.

(บ.๓๐) ๒ ปัญหาเรื่องการอ่านหนังสือ

(ส.๒๕๓) ๓ หลักการอ่านหนังสือ
๔ ยุคสมัยทางภาษาไทย

(ค.๒๕๓) ๕ การอ่านและการเขียน.

๏ สวัสดิ รักษา ฯะ ส.๖๘

๏ สุนธร ทำ คำ สวัสดิ รักษา ถวาย พระหน่อ บพิต อิศรา
ตาม พระบาฬี เฉลิม ให้เพิ่ม ภูล เปน ของ คู่ ผู้มี อิศิริยศ
ฯะ ปรากฏ เกิด สาภ ไม่ สาบ สูญ สืบ อายุศม์ สุริวงษ พงษ ประ
ยูร ให้เพิ่ม ภูล ภิญโย เดโช ไชย อย่า ลืม หลง จง อุส่าห์
รักษา ศิริ ตาม คะดี แต่ โบราณ ท่าน ฯานไช แต่ เช้า กรู สูริโย
อิไนไทย ตื่น นอน ให้ ห้าม ไม่ไห อย่า โกรธา ผิน ภักตร์
สู่ บูรทิศ แล ทักสิณ เสก วาริน ดวัย พระธรรม คาถ ที่ นับ
ถือ คือ พระไตร สรเนา ถวัน สาม คาว จึ่ง ชำระ ฯะ พระภักตร์
แล้ว เอื้อน อรรถ ตรัส ความ ที่ ดี กล่อน ฯะ ถวาย ภูล เกิด ประ
เสริษฐ ศักดิ์ ดวัย ราศรี ที่ ฉะลอ นรลักษณ์ อยู่ พระภักตร์
แต่ ทิวา เวลา การ ยาม กลาง วัน นั้น ว่า พระราศรี สถิตย์
ที่ อรองค์ ให้ สง สเมน พระอุระ ประสุคนธ์ วิมลมาลย์ ฯะสำ
ราญ โรคา ไม่ ราคี ครั้น พลบ ค่ำ คล่ำ ฟ้า สุธาวาศ ฝ่าย
เบื้อง บาท ซ้าย ขวา เปน ราศรี จง รด น้ำ ชำระซึ่ง ราคี ห้าม
ยัศรี อย่า ให้ พาด บาท ยุคล เสวย นั้น ผัน พระภักตร์ ไป บูร
ทิศ เจริญ ฤทธิ ชันษา สะถา ผล แม้น ผิน ภักตร์ ทักสิณ วิมล
ฯณ ไม่ ขาด คน รักษ ใคร่ เวียน ไป มา ทิศ ประจิม อิ่ม
เอม กระเสม สุข บันเทา ทุกข์ ปรากฏ ดวัย ยศถา แต่ ทิศ

เหนือ เหลือ ร้าย วาย ชีวา ทั้ง ชันษา ทรุด นอ้ย ถอย ทุก ปี
อนึ่ง นัง บังคน อย่า ยล ต่ำ อย่า บวัน น้ำ ลาย จะ ภา เสีย ราศรี
ฝน ภัทตร์ สู่ อุดร ประจิม ดี ไม่ ตอ้ง ผี คุณ ไสย พ้น ไภย พาล
แล้ว สง น้ำ ชำระ พระภัทตร์ วิลาต จึง ผุด ผาด ผิว พรรณ
ไน สันถาน จะ ไป่ ไหน ให้ อาย ชล สุคนธ์ ธาร เป่น ไชย
ชาญ ลูบ ไล้ ละลาย ทา อนึ่ง พระองค์ ทรง เจริญ เพลิน ถนอม
อย่า ให้ หม่อม ห้าม หลับ กับ หัตถ พิรม รศ อุษ่าห์ สง พระ
คงคา เจริญ ราศรี สวัสดิ์ ชะจัด ไภย อนึ่ง วัน ชำระ
ศะ พระ เกล้า ยังการเสาร์ สิ้น วิบัติ บัต ไนม ตัด เลีย วัน
พุทธ์ จันทร์ กัน จรรไลย เรียน สิ่ง ใด วันพฤหัสบดี สวัสดี หนึ่ง
ภูษา ผ้า ทรง ณรง รบ ให้ มี ครบ เครื่อง เสร็จ ทั้ง เจ็ด ศรี วัน
อาทิตย สิทธิ ไชก ไฉลา มี เอา เครื่อง ศรี แดง ทรง เปน มงคล
เครื่อง วัน จันทร์ นั้น ควร ศรี นวล ขาว จะ ยิ่น ยาก ขัณหาสถา
ผล องคาร มว่ง ชว่ง งาม ศรี คราม ปน เปน มงคล ชัตยา ไม่
ราคี เครื่อง วันพุทธ์ สุด ดี ดวัย ศรี แสด กับ เหลือบ แปด ปน
ประดับ สลับ ศรี วัน พฤหัสบดี จัด เครื่อง เขียว เหลือง ดี วัน
ศุกร ศรี เมฆ หมอก ออก สงคราม วันเสาร์ ทรง ดำ จึง ล้ำ เลิศ
แสน ประเสริษฐ เสี้ยน ศึก จะ นึก ซาม หนึ่ง ภชี่ ชี่ ชับ ประ
ดับ งาม ให้ ตอ้ง ตาม ศรี สรรพ์ จึง กัน ไภย อนึ่ง ว่า ถ้า จะ ลง
สงสนาน ทุก หวัย ธาร เถือน ถ้ำ แล น้ำ ไหล พระภัทตร
นั้น ผัน ลอ่ง ตาม คลอง ไป ห้าม มิ ให้ ถ่าย อุจาระ ปะสาระ
อย่า ผิน หน้า ผ่า ผืน ชิ้น เหนือ น้ำ จะ ตอ้ง รำเพ รำพัด ชรัด มา

ปะ เมื่อ สง น้ำ สำเร็จ เสร็จ ธุระ คำนับ พระ คงคา เปน อา
จิน หนึ่ง วิชา อาคม ถม ถนำ เวลา ค่ำ ควร คิด เปน นิจสิน
จึ่ง ศัก สิทธิ์ ฤทธิรณ พ้น ไภย ริน ให้เพิ่ม ภิญโย ยศ ปรากฏไป
อนึ่ง สูนักข์ มัก เผ้า แต่ เท่า หอน อย่า ชู่ ขอ้น ต่า ว่า อัชฌาไสย
เสีย สง่า ราศรี มัก มีไภย คน มิได้ ย่า เยง เกรง วาจา หนึ่ง
เขละ ถ้า จะถ่ม เมื่อ ลม พัด ไป ถูกสัตว์ เสื่อม มนต์ ตล คาถ
หนึ่ง ภบ ปะ พระ สงฆ์ ทรง ศีลา ไม่ วันทา ถอย ถด ทั้ง ยศ
ธรรม์ หนึ่ง อย่า ต่า ว่า แดด แล ลม ฝน อย่า กังวน เร่ง
วันให้ พลัน ดับ เมื่อ เช้า กรู่ สูริยง ชะ ลง ลับ จง คำนับ สูริยัน
พระ จันทร อนึ่ง เล่า เช้า ที่ ศิริไสยาศน์ อย่า ประมาท
หมั่น คำนับ ลง กับ หมอน เปน นิรันตร์ สรรเสริญ เจริญ พร
คุณ บิดร มารดา คุณ อาจารีย์ หนึ่ง ผ้า ทรง จง นุ่ง เหนี่บ ข้าง
ขวา กัน เข้ียว งา จรเข้ เดระฉาน หนึ่ง จะ ไป ใต้ ช่อง
คลอง ตรวน อย่า ลอด ร่าน ฟัก แฟง แรง ราคี ทั้งไม้ ลำ ค้า
เรือน แล เชื่อน คอก ใคร ลอด ออก อัปลัก เสีย ศัก ศรี ถึง
ฤทธิ เดช เวช มนต์ ตล จะดี ตัว อัปปรี แปร กลับ ให้ อัปรา
หนึ่ง ไป ไหน ได้ ภบ อศุพ ทราก อย่า ออก ปาก ทัก ทาย ร้าย
หนัก หนา ให้ สง น้ำ ชำระ พระ ภักตรา ตาม ตำรา แก้ กัน
อันตราย หนึ่ง เครื่อง ผูก ลูก สกด ตะกรุษ คาด เข้าไส
ยาศน์ ยาม หลับ กลับ ฉลาย เครื่อง อาวุธ สุด ห้าม อย่า ข้าม
กลาย อย่า นอน ซ้าย ขัตรี มัก มีไภย หนึ่ง วันจันทร คาด ตรุษ
สาท สูริย์ วัน เพ็ง บูรณ พรรษา อัชฌาไสย ทั้ง วัน เกิด เลิศ

ว้าง ให้ หาง ไกล ห้าม มิ ให้ เสน่หา ถอย อายุศม์ แม้น ยัตรี
มี ระดู อย่า อยู่ ด้วย ถ้า มิ มวัย กี่ มัก เสีย ซึ่ง จักษุ มัก
เกิด มี ผี พอง เปน หนอง ถลุ ควร บำรุ บำรุง องค์ ให้ จง ดี
อนึ่ง วัน กำเนิด เกิด สวัสดิ์ อย่า ฆ่า สัตว เสีย สง่า ทั้ง ราศรี
อายุศม์ น้อย ถอย เลื่อน ทุกข์ เดือน ปี แล้ว มัก มี ทุกข์
โศก โรค โรคา หนึ่ง ปถม ถ้า ลม คล่อง ทั้งสอง ฝ่าย พระ
บาท ซ้าย อย่า ทับ พระบาท ขวา ซ้าง ขวา คล่อง ต้อง
กลับ ทับ ซ้าย มา เปน มหา มงคล เลิศ ประเสริษฐ นัก
อนึ่ง ว่า ถ้า จะ จร แล นอน นั่ง สำเนียง ดัง ไผง เผาะ เกาะ
กุก กัก คือ คุณ ผี ปีศาจ อุบาทว์ ยักษ ใคร หาย หัก ถูก ฤทธิ์
วิทยา ขอ พระองค์ จง จำไว้ สำเหนียก ดัง นี้ เรียก เรื่อง
สวัสดิ รักษา สำหรับ องค์ พงษ กระษัตร ขัติยา ให้ ผ่อง
ผา ศุข สวัสดิ ขจัด ไภย บท บูราญ ท่าน ทำ เปน คำ ฉันท์ แต่
คน นั้น ยัง ไม่ แจ้ง แถลง ไข จึ่ง กล่าว กลับ ซรับ ซร้อน เปน
กลอน ไป หวัง จะ ให้ เจร จำ ได้ ช้านาญ สนอง คุณ มูล
สิกา สา พิภักดิ์ ให้ สูง ศักดิ์ สับ สมบัติ พัศถาน แม้น ผิด เพี้ยน
เปลี่ยน เรื่อง เบื้อง บูราณ ขอ ประทาน สานุไทย ได้ โปรด เอย

จบ สวัสดิรักษา ๆะ

๏ ปาง สมเด็จ พระรว่ง เจ้า เผ้า แผ่น ภพสุโขไทย มลัก เหน ใน อนาคต จึ่ง ผาย พจน ประภาศ เปน อนุ สาสน กถา สอน คณา นรชน ทั่ว ธรา ดล พึง เพียร เรียน บำรุง ผะดุง อาตม์ อย่า เคลื่อน คลาศ คลา ถอ้ย เมื่อ นอ้ย ให้ เรียน วิชา ให้ หา สิน เมื่อ ใหญ่ อย่า ไผ่ เอา ทรัพย์ ท่าน อย่า ริ ราน แก่ ความ ประพริ์ดี ตาม บูรรภ ระบอบ เอา แต่ ชอบ เสีย ผิด อย่า กอบ กิจ เปน พาล อย่า อวด หาญ แก่ เพื่อน เข้า เถื่อน อย่า ลืม พร้า น่า ศึก อย่า นอน ใจ ไป เรือ เท่าน อย่า นั่ง นาน การ เรือน ตน เร่ง คิด อย่า นั่ง ชิด ผู้ ใหญ่ อย่า ไผ่ สูง ให้ พ้น ศักดิ์ ที่ รักษ อย่า ตู ถูก ปลูก ไมตรี อย่า รู้ ร้าง สร้าง กุศล อย่า รู้ โรย อย่า โดย คำ คน พลอด เซ็น เรือ ทอด ทาง ถนน เปน คน อย่า ทำ ใหญ่ ช้า คน ไพร่ อย่า ไฟ พูน คบ ขุนนาง อย่า โหด โทษ ตน ผิด รำพึง อย่า คนึง ถึง โทษ ท่าน หว่าน พืชน์ จัก เอา ผล เลี้ยง คน จัก กิน แรง อย่า ชัด แชง ผู้ ใหญ่ อย่า ไผ่ คน ให้ เกิน เดิร ทาง อย่า เดิร เปลี่ยว น้ำ เชี่ยว อย่า ขวาง เรือ ที่ ชุ้ม เสือ จง ประหยัด เร่ง ระมัด ฟืน ไฟ ตน เปน ไทย อย่า คบ ทาษ อย่า ประหมาท ท่าน ผู้ ดี มี สิน อย่า ดวด มัง ผู้

เก้า สิ่ง จง จำ ความ ที่ ขวาก หนาม อย่า เสีย เกี่ยก ทำ รั้ว เรือก ไว้ กัน ตน คน รักษ อย่า วางใจ ที่ มีไภย พึง หลีก ปลีก ตนไป โดย ด่วน ได้ สวน อย่า มัก มาก อย่า มี ปาก กว่า คน รักษ ตน กว่า รักษ ทรัพย์ อย่า ได้ รับ ของ เขิน เหน งาม ตา อย่า ปอง ของ ฝาก ท่าน อย่า รับ ที่ ทับ จง มี ไฟ ที่ ไป จง มี เพื่อน ทาง แถว เถื่อน ไคล คลา ครู บา สอน อย่า โกรธ ไทย ตน ผิด พึง รู้ สู้ เสีย สิน อย่า เสีย ศักดิ์ ภักดี อย่า ควร เคียด อย่า เบียด เสียด แก่ มิตร์ ที่ ผิด ช่วย เตือน ตอบ ที่ ชอบ ช่วย ยก ยอ อย่า ซอ ของ รักษ มิตร์ ชอบ ชิด มัก ขาง จาก คบ สัตรู ปาก ปราไศรย ความ ใน อย่า ไข เขา อย่า มัว เมา เนือง นิจ คิก ตรอง ตริก ทุก เมื่อ พึง ผัน เผื่อ ต่อ ญาติ รู้ ที่ ขลาด ที่ หาญ คน พาล อย่า พาล ผิด อย่า ผูก มิตร์ ไม่ตรี เมื่อ ภาที พึง ตอบ จง นบ นอบ ผู้ ใหญ่ ช้าง ไล่ แล่น หลบ สุภา ชบ อย่า ชบ ตอบ อย่า กอบ กิจ ริศยา เจรจา ตาม คดี อย่า ปลุก ผี กลาง คลอง อย่า ปอง เรียน อาถัน พลัน ฉิบหาย วาย มว้าย อย่า ยล ถว้าย แตก มิ ติด จง ยล เยี่ยง สำฤทธิ แตก มิ เสีย ถูก เมีย อย่า วางใจ ภาย ใน อย่า นำ ออก ภาย นอก อย่า นำ เข้า อาสา เข้า จน ตน ตาย อาสา นาย จง ภอ แรง ของ แพง อย่า มัก กิน อย่า ยิน คำ คน โลภ โอบ ออ้อม เอา ใจ คน อย่า ยล เหตุ แต่ ไกล ท่าน ไท้ อย่า หมาย โทษ คน โหด ให้ เอ็นดู ยอ ครู ยอ ต่อ หน้า ยอ ช้า เมื่อ แล้ว กิจ ยอ

มิตร์ เมื่อ ลับ หลัง ลูก เมีย ยัง อย่า สรรเสิรญ เยียว สะ เทิน จะ อดสู อย่า ชัง ครู ชัง มิตร์ ผิด อย่า เอา ๆ แต่ ชอบ นอบ ตน ต่อ ผู้ เก้า เข้า ออก อย่า วางใจ ระวังระไว น่า หลัง เยียว ผู้ ชัง จะ คอย ไทษ อย่า กริ้ว โกรธ เนืองนิจ ผิ้ว ผิด ปลิด ไป สัง ช้าง ตน ไว้ อาวุธ เครื่อง สรรพ ยุธ อย่า วาง จิตร์ คิด ทุกข์ ใน สงสาร อย่า ทำ การ ที่ ผิด คิด ขวน ขวาย ที่ ชอบ ไต้ ตอบ อย่า เสี่ย คำ คน ซ่า อย่า ร่วม รักษ พัก พวก พึ่ง ทำนุก ปลุก เอา แรง ทั่ว ตน ยล เยี่ยง ไก่ นก กระทา ภา ลูก หลาน มา กิน รปือ รปิน อย่า ฟัง คำ การ จะ ทำ อย่า ด่วน ได้ อย่า ใช้ คน บัง ปด ทด แทน คุณ ท่าน เมื่อ ยาก ฝาก ของ รักษ จง ภอ ใจ เผ้า ท้าว ไทย อย่า ทะนง ภักดี จง อย่า เกียจ เจ้า เคียด อย่า เคียด ตอบ นอบ นบ ใจ ใส สุทธิ อย่า จุด คน ด้วย ปาก อย่า ถาก คน ด้วย ตา อย่า ภา ผิด ด้วย หู อย่า เลี่ยน ครู เตือน ต่า อย่า ริ กล่าว คำ คด คน ทรยศ อย่า เชื่อ อย่า แผ่ เผื่อ ความ ผิด อย่า ผูก มิตร์ คน จร ท่าน สอน อย่า สอน ตอบ ความ ชอบ จำ ใส่ ใจ รวัง ไว ที่ ไป มา เม็ตา ตอบ ต่อ มิตร์ คิด แล้ว จึ่ง เจรจา อย่า นินทา ท่าน ผู้ อื่น อย่า ตื่น ยก ยอ ตน คน จน อย่า ดู ถูก ปลูก ไมตรี ทั่ว ชน ตระกูล ตน จง คำนับ อย่า จับ ลิ้น แก่ คน ท่าน รักษ ตน จง รักษ ตอบ ท่าน นอบ ตน จง นอบ แทน ความ แหน ให้ ประหยัด เผ่า กระษัตร์ เพลิง งู อย่า ดู ถูก ว่า น้อย

หึงหย้ยอย่าแช่งไฟ อย่าปองไรยต่อท้าว อย่ามักห้าว
พลันแตก อย่าเข้าแบกงาช้าง อย่าออกก้างขุนนาง
ปางมีชอบท่านช่วย ปางปวยท่านซิงชัง ผิจะบังบังจน
ลับ ผิจะขับขับจงหมั้น ผิจะคั้นๆจนตาย ผิจะหมายๆ
จงแท้ ผิจะแก้ๆจงกระต่าง อย่ารักษห่างกว่าชิด
คิดช้างหนักอย่าเบา อย่าถือเอาตื้นกว่าลึก เมื่อเข้า
ศึกรวังตน เปนคนเรียนความรู้ จงยิ่งผู้ๆมีศักดิ์
อย่ามักง่ายมิดี อย่าตีงูให้แก่กา อย่าตีปลาน่า
ไหรย ใจอย่าเบาจงหนัก อย่าดีสูนักข่ามเท่า ข้าเก่า
ร้ายอดเอา อย่ารักษเหากว่าผม อย่ารักษลมกว่า
น้ำ อย่ารักษถ้ำกว่าเรือน อย่ารักษเตียนกว่าตวัน
สรรพสิ่งสรรพโอวาท ผู้เปนปราชพึงสดับ ตรับตริตรอง
ประฏิบัติ ไดยอรรถอันถ่องถ้วน แถลงเลศเลือก
เหตุลวัน เลศอ้างทางธรรม ๚ะ

◎ จะ กล่าว เรื่อง พานเรศ เรื่อง สนาม คำแหง หาญ ชาญ เชี่ยว ใน สงคราม ทรง พระเกม สมยา ว่า ภาลี ตั้ง ดวง อะไน ไทย ไตร ตรัส ผ่าน สมบัติ ชีด ชิน บูรี ศรี สยม ภาคย์ ลพ ฟ้า ใน ธาตรี สี่ ทวีป หย่อน หาญ พาล ผจญ ทศะ ทิศ เทวัน ก็ ครัน ครัม อสุรินทร์ ยิน นาม แสยง ขน อึ่ม เอิบ กำ เริบ ฤทธิ แรง รณ จะ ไสกน สม พงษ เปน องค์ อินทร์ เมื่อ ตอัง สร พรหม มาศ ณราย ผลาญ แต่ ปลาย ขน มิ ให้ พาน เปน แผล สิน หวัง จะ ไว้ เกียติยวงษ วานรินทร์ ให้ ผ่อง ภิญโย ยศ ชั่ว กลาปา เปน ฉบับ ตำหรับ เชื้อ ทหาร จะ ทำ การ รณรงค์ ไป ฝ่าย น่า กุม สร กร กวัด อะ นุชา ทั้ง บุตรา องคต ยศ ไกร เข้า มา นี่ มา พี่ จะ สั่ง สอน สอง พระยา พานร พิศ ไสม จะ ลา เข้า เข่า สู่ พิมาร ไชย์ ทั้ง สอง ไทย จะ เปน ข้า พระจักรี ให้ ปรากฏ สุริย์วงษ์ พงษ์เพศ เอา พระเดช ปก เกล้า เกษี จง ตั้ง จิตร สุจริต ใน ภักดี วาง ชีวี ไว้ ใต้ พระบาท เมื่อ ขึ้น เฝ้า เข้า ถึง ทวาร วัง จง หยุด ยั้ง ประ นม นิ้ว เหนือ เกษา บังคม คุณ บุญ เบื้อง มุลิกา จึ่ง คอย ศลา สู่ ทอัง พระ โรง ทรง หนึ่ง เมื่อ เข้า เนา ใน พระนิเวศ อย่า บัง เหตุ ว่า เริง ลเลิง หลง อย่า ประหมาท ราช กิจ คิด

ทนง ระวัง องค์ กลัว ราช อาญา ให้ รอบ รู้ ดู ราช กิจ การ ไทย สถาน ที่ พระไทย ปราถนา ถ้า คุก คาม อย่า ได้ ซ่าม พจ นา จง ตริก ตรา ไว้ ให้ คล่อง ทำนองใน อย่า อ้า องค์ ส่ง กลิ่น เมื่อ ยาม เฝ้า อย่า สด เศร้า ภอ เพียง อัชฌาไสย อย่า เมิล หมอบ ลอบ ลับ พระ เนตร ไทย ภอ งามใจ งาม ภักตร ภอ แล งาม อัน พระ ขัตติย วงษ กระษัตร สุด เปน มกุฎไตร ภพ ทั่ว ทั้ง สาม พระ ปัญญา ใหญ่ยิ่ง อย่า กริ่ง ความ กระทำ ตาม ตอบ ตอ้ง ทำนอง คน ใคร เริง ร้าย ให้ รอ้น ไป โดย ร้าย ใคร ขวน ขวาย แสวง ผล ก็ ให้ ผล เปน ตราชู ๆ ชั่ง น้ำใจ ชน ช้าง ไหน ล้น เหลือ นัก ก็ หนัก ไป หนึ่ง แสน สนม นาง สุรางค์ ราช ทราม สวาศ ภักตร เพียง อุไทย ไข โดย เล็ดจ หริรักษ บำเรอ ไทย พ่อ อย่า ได้ เหลือบ ลอบ ชำเลือง นาง อัน นารี เปน ที่ เจริญ รักษ ภอ สม ภักตร พระ จะ แคลง รแวง หมาง แต่ ชั้ ชาติ ชั้น ทาษ สนม นาง ถึง งาม อย่าง กินริน อย่า ยินดี ดู พระไทย สิ่ง ใด ท้าว ตำหริ รักษ สาพิภักดิ์ โดย เบื้อง บท ศรี สิ่ง ใด ห้าม ปรามใจ อย่า ให้ มี ประเวณีย์ ชั้ ท้าว จึ่ง บัง ควร ท้าว รักษ อย่า บันเทิง ละเลิง หลง ถนอม องค์ ระวัง ผิด คิด สงวน อย่า สำหาว ห้าว ฮึก ทนง นวน อย่า ก่อ กวน เคือง เบื้อง พระบาท ถนอม ยศ เจ้า เลี้ยง แต่ เพียง ศักดิ์ อย่า ฮึก ฮัก อาจ เอื้อม เกิน วาศนา อย่า ตก ผิด ตาม หลัง อหังกา จะ นุ่ง ผ้า แต่ง ตน ให้ คน ชม อนึ่ง เพื่อน ราช กิจ สนิท หนัก จะ คบ หา ร่วม รักษ ที่ ศักดิ์ สม เชา

สัจ ซื่อ ๆ สนอง ครอง อารมณ์ ถ้า คน คด คด คม ให้ ควร การ ถึง เสีย สิ้น ถนอม ศักดิ์ ท รักษ รู้ จึ่ง จะ คู่ ควร ไท้ เปน ใจ ทหาร จะ คบ พาล ข่ม พาล ให้ เสีย พาล คิด ประหาร พาล ร้าย ให้ พาล เกรง ที่ ควร ดี ๆ ต่อ อย่า ก่อ กอ่น เขา เอื้อน อ่อน เยาว ยศ อย่า ข่มเหง อย่า ภา เพื่อน เชื่อน เล่น เปน นักเลง จง ยำ เกรง กลัว ทัณฑ์ พระจักรา อนึ่ง ตอ้ง ราช ทัณฑ์ ศักพัน ครั้ง อย่า คุม คั่ง เคียด แค้น สหัศยา อย่า คิด คด กระบด เบื้อง มุลิกา จง ก้ม หน้า หา ชอบ ให้ ช่วย ตัว จะ หมอบ เฝ้า อย่า ผ่าน หน้า เสนา นั่ง อย่า เหลียว หลัง เจรจา มา ยิ้ม หัว ต่อ น่า พระ ที่ นั่ง รวัง ตัว อย่า หมอบ มัว คอย ฟัง พระ ชังคา แม้น ว่า พระ พิโรธ โปรด ประภาษ แก่ หมู่ มาตยา กร ทั้ง ซ้าย ขวา อย่า ยิ้ม แย้ม แซม สอด พระ บัญชา อย่า เพ็ด ทูล กิจจา เมื่อ คราว เคือง ถ้า มี ข้อ ลอ ทูล จึ่ง ทูล ท้าว จง ฟัง ซ่าว ใน นอก ให้ ปลอก เปลื้อง ดู พระภักตร์ ผ่อง งาม อร่าม เรือง จึ่ง แจ้ง เรื่อง ตาม ข้อ คดี มี ถ้า ตรัส ถาม จง ทูล แต่ เพียง ถาม อย่า เอา ความ กว่า นั้น มา สอด สี อย่า พูด มาก ปาก พล้ั่ง สิ เสีย ที่ จะ ภา ดี เปน ร้าย ไม่ ได้ การ หนึ่ง พระองค์ หริรักษ บรม นาถ ประสาท ราช บำ เหน็จ นาย ทหาร ผู้ ทำ ชอบ ประกอบ ใน กิจ การ พ่อ อย่า ทาน ทูล ทัด ขัด พระไทย สิ่ง ใด ๆ ได้ ชื่อ ว่า ของ หลวง อย่า ลาม ถ่วง เลย ละ อัชฌาไสย แต่ โดย น้อย นิด หนึ่ง เท่า ยอง ไย จง เอา ใจ ปก ป้อง เปน ของ ตน อนึ่ง เล่า แซก เมือง

ต่าง เมื่อง มา อย่า ซุบ ซิบ สนทนา ไม่ เปน ผล อย่า ผูก พัน สันทว ให้ ปะ ปน จะ เคือง เบื้อง พระ ยุคนธ์ นั้น ไม่ ควร หนึ่ง องค์ พระ หริรักษ จักร เพ็ชร์ เสด็จ สู่ พระ ต่าหนัก แพ ฉนวน สพรึบ พร้อม ยอ่ม องค์ อนงค์ นวล อย่า สาม สวน เหลือบ ลอบ ชำเลือง แล สถาน ใด ท้าว ไทย ต่ำหรัส ห้าม อย่า สาม ผสาม จง ระวัง ฟัง กระแส รงับ จิตร จง มั่น อย่า ผัน แปร จะ แผ่ ผล ท่า พืชน์ ให้ จง ดี จะ อาษา สงคราม เมื่อ ยาม ศึก เข้า อย่า นึก ใจ ขลาด ขยาด หนี อย่า ย่อ ท้อ ต่อ อรินทร์ ไภรี่ จง ดู ที่ ถี่ ถ้วน ขบวน ชาญ ประพริ์ด์ใน พระพิไชย สง คราม ชัน บูราณ นั้น บอก แจ้ง แถลง สาร ถ้า เหน ควร ถา โถม เข้า โรม ราญ ถ้า กล การ คิด แก้ ให้ เกิน กล จง ไอบ ออ้ม ถนอม ไพร่ ให้ ใจ ชื่น อย่า คิด ตื้น ดู เหตุ ให้ เหน ผล เข้า คิด กล ให้ สม เปน จอม พล จะ ใช้ คน ดู คน ให้ ควร การ จะ ทำ ศึก นั้น ตริก ให้ รอบ คอบ จะ สื่อ สาร ได้ ตอบ ให้ อาจ หาญ สุด แท้ แต่ ความ เพี่ยร เปน ประทาน อย่า เกี่ยด คร้าน ทอด คน ให้ ต่าง ตา จะ อับ จน ผ่อน ปรน อย่า หนี ไพร่ เข้า หมาย ใจ เอา กาย ไป ตาย หน้า เปน จอม ทับ กับ ใจ อย่า พังกา จะ ดี ชั่ว กลัว กล้า แต่ ภอ งาม อย่า รู้ มาก บาก หนี แต่ ที่ ง่าย ที่ ไหน หนัก หัก กาย เข้า หาบ ห้าม เปน ชาติ ชาย ไว้ ลาย ใน สงคราม จะ เรือง นาม ชั่ว โลกย์ กลา ปา จง ดู เยี่ยง หย่าง พี่ ผู้ มี สัจ ไม่ กำหนัด ใน ชีวัน เท่า เกษา ไม่ ควร มว้ย จง เสี่ย ตาย ดวง ชีวา อัน ควร มว้ย มรณา อย่า

อาไลย์ ทั้งสอง องค์ สุริวงษ เทเวศ ดั่ง วิเชียร ดาง เนตร พิศไสม อุสาห กิจ การ อย่า คร้าน ใจย พ่อ อย่าให้ เสีย วงษ พงนรินทร์ จะ ประกอบ ตาม กระกูล พูล สวัศดิ ตำ รงค์ราช สมบัติ์ใน ชีด จิน อุปะถำ บำรุง สุง ธานินทร์ บำเรอ ราช กระบิล โยธี ชอ ฝาก แก้วดา รายุภาภักตร์ ถนอม รักษ อย่า ให้ หน่าย เสน่ หนี เจ้า ปก ป้อง ครอง กัน ให้จง ดี ทั้ง กระบี่ กำแหง หนุมาร จง สงเคราะห์ สุริย์วงษ อย่า หลงไหล เอาใจใส่ ปก ป้อง ทั้งสอง หลาน สั่ง พลาง วาง สิน พระอะวะ ตาน สังหาญ กาย ตาย เกิด เปน เทวัน จึงได้ นาม สมยา ว่า ภาลี ก็ เพราะ มี ความ สัจ นั้น เหมาะ หมั้น กัน เดช พระ ณะราย ประกอบ กัน เสวย สวรรย์ โอฬาร สำราญใจ สุภาสิต ซึ่ง วินิจ บูราณ เรื่อง ก็ ฤๅ เลื่อง ล้ำ โลกย์แถลงไข สาธุ ชน พันที่ จะ เหนไป จึ่งไข ข้อ ราว เรื่องพิจรณา เปน ศดี ราว ความ แต่ ตาม เหน แก่ ผู้เปน ราช การ ไป ภาย หน้า สำ เนา เรา พระ มหา ยศรา เปน ช้า บาท มุลิกา วัง บวร มิใช่ ปราชชาญ ฉลาด แต่ โวหาร ไม่ วิตาร ล้ำภุก พึ่ง ฝึก สอน ถ้า เพี้ยน ผิด อักขะระ คณะ กลอน ข่อ อวย พรอะไภย เสี่ย เถิด เอย ภาลีสอน นอ้ง จบ แต่ เท่า นี้ ฯะ

ลักษณะ เมีย เจด สถาน

๑ แถลง ลักษโณวาท นุ สาศน์ สอน ใน สูตร์ สัตตนิบาต องคุตร ให้ถาวร เหน เหตุ สังเกต การ แห่ง ยัตรี ดี ชั่ว แก่ ผัว ตน อะนุสน ภรรยา ว่า เจ็ด สถาน คือ วัธกา ภรรยา นั้น สามาญ สันดาน พาล หยาย ช้า ใจ อาธรรม์ ดัง เพชฆาฏ อาจ ฆ่า ชีวา ผัว ชาติ ชั่ว ทรลักษ มักกระสัน คราว จะโกรธ คุม โทษ ถึง ชีวัน กล่าว มหันตโทษา อาญา เกิน บาง ที่ มี ชู้ หลู่ คุณ ผัว เมก มัว ราค ละเมิด ระเหิด เหิน แสวง ผิด คิด สำทับ ให้ ยับ เยิน เพลิด เพลิน จน คิด ฆ่า สามี ตน จำพวก หนึ่ง โจรี ยัตรี ภาพ สันดาน หยาบ ทำลาย ทรัพย์ อับ ประผล แจก จ่าย ส่าย ทรัพย์ ให้ อับ จน ทำ ซุก ซน ซ่อน เงื่อน กบ เพื่อน พาล โลเล เปน นักเลง ไม่ เกรง ผัว ประ พฤติ ชั่ว ต่าง ๆ คอย สั่ง ผลาญ ทั้ง ลอบ ลักษ ยัก ย้าย หลาย ประการ นาม ประจาน โจรี ภิริยา อนึ่ง ยัตรี ภาพ ที่ หยาบ หยาม ประพฤติ ตาม อำนาจ ตน ปราถนา ยก อา ญา ขึ้น บรรญัติ์ แก่ รัศดา ดัง หนึ่ง ข้า กับ เจ้า บ่าว กับ นาย ให้ ร่วม อยู่ จะให้ อยู่ ใน อำนาจ ปริภาศ โพนทนา น่า ใจ หาย ละลาย นาม บรรยาย ชื่อ อัยยะ ภริยา ประพฤติ ผิด เหมือน สะหาย ไม่

ซาย หน้า ผัว ทำไม ก็ ทำ บ้าง อะหังกา ผัว ด่า ว่า ท้า เถียง เกี่ยง ทุก คำ ตี เสมอ เออ อื๋อ ไม่ ถือ ถอย จะใช้ สอย บ้าง ก็ไม่ให้เกิน ก้า ถ้าไม่ ปลอบ ให้ชอบใจ ก็ไม่ ทำ มิได้ ย่า เกรง ผัว เหมือน เพื่อน กัน อนึ่ง กะนิษฐ์ ภริยา สัมมามิตร์ สุจริต ไม่ รัง เกียด การ เดียด ฉัน ปรนนิบัติ ภัศดา ไม่ อาธรรม์ นับ ผัว นั้น เหมือน พี่ ประนี ประนอม ไอน อ่อน สอน สั่ง ฟังไว้ วาท ไม่ อุก อาจ อะไภย เอา ใจ ถนอม คิด เกรง ความ อัประหยด สู้อด ออม บัญญัตติ์ ยอม ตน เมือน น้อง ครอง น้ำใจ อนึ่ง เชษฐ์ภก ภิริยาเม็ตา ผัว การ หมอง มัว หา ให้มี ราคี ไม่ ปรนนิบัติ ภัศดา ดวัย อาไลย์ ตก แต่ง ให้ นุ่ง ห่ม ตาม สมควร ตั้ง ตน เหมือน หนึ่ง ที่ ปรานี น้อง ปก ปอง บำรุง ศักดิ์ รักษา สงวน จะ ผิด ชอบ นอบ นบ ไม่ รบ กวน ชักชวน ให้ประกอบ ที่ ชอบ ธรรม์ อนึ่ง มาตา ภริยา สาภิภักดิ์ บำรุงรักษ เทียง แท้ อุประ ถำ ตั้ง รักษบุตร สุจริต สนิทนำ ผัวให้ ทำ แต่ ที่ ชอบ ประกอบ การ ถนอม น้ำใจ มิให้ อะนาธร สั่ง สอน แต่ จะ ให้เปน แก่น สาร เจ็บ ไข้ คอย รักษา พะยาบาล เหมือน มารดา รักษ บุต สุจอาไลย ทั้งเจ็ต หย่าง ภริยา กล่าว มานี้ ยย่อม จะ มี ตาม โลกย์ วิไสย ไพร่ ผู้ดี มี เช่น ไม่ เว้น ใคร กล่าว สิ้น ใน ลักษณ ภริยา ๚ะ

๏ ข้าง ฝ่าย บุตร บาฬี วามี่ สาม แสดง ตาม บัญญัติ โดย อรรถา เปน อุกฤษ หื่นนะมัชฌิมา ให้ มารดา บิตุเรศ รู้เหตุ การ บุตร ที่ ชั่ว ชื่อ ว่า อะวะชาตะ บุตร ชั่ว สุจ เกิด มา จะ สั่ง

ผสาน เปน นักเลง โลเล เสเพล พาล ฯะ

◎ ประกอบ การ ทุจริต ที่ ผิด ธรรม์ พ่อ แม่ มี แต่ จะ โทมนัศ บุตร วิบัติ ให้ วิโยค ทุกข์ โศก ศัลย์ ระวัง ความ ฉิบหาย ไม่ วาย วัน เพราะ บุตร นั้น หิน ชาติ อุบาทว์ เปน บุตร ที่ สอง สนอง นาม อะนุ ชาติ กระกูล ปราช ก็ เปน ปราช ไม่ เสีย เช่น กระ กูล พาล ตาม พาล สันดาน เปน ไม่ ละ เว้น กุลวงษ ประเวณี เกิด กระกูล ชาว นา และ ภนิช ประโรหิต แพทย์ เพศ และ เสรษฐี เกิด กระกูล ขัตติยา เสนาบดี ย่อม ตาม ที่ เยี่ยง หย่าง ไม่ ต่าง กระกูล บุตร ที่ สาม นาม อภิ ชาต บุตร ชั้น ที่ สุด เกิด ใน ชาติ ทาษ สกุน ถึง พ่อ แม่ จะ ทำ บาป ให้ ทำ บุญ ยิ่ง ดวัย คุณ ปัญา วิชาการ เจริญ วงษ เปน มงคล แก่ พ่อ แม่ มี แต่ จะ ประกอบ ที่ แก่น สาร หลีก ละ อะกุศล ให้ พ้น พาล สมัก สมาน สัมมามิตร์ สมาคม สู้ สะงวน ยศศักดิ์ รักษา ทรัพย์ เก็บ หอม หยับ ใหญ่ ยิ่ง ทุก สิ่งสม การ ทุจริจ มิได้ คิด นิยม ชม อะภิชาตร์บุตร สุด อุดม ดั่ง กล่าว เอย ฯะ

◎ ลักษณะภริยา เจ็ด สถาน แล ลักษ ณะ
บุตร สาม สถาน จบ แต่ เท่า นี้

๏ กฤษนา สอนนอ้ง ฯะ

๑๘ ๏ ขอ ถวาย ภิวาทน์ สาศดา ดิหลกธรรม์ ทั่ว สงฆ์ อัน ทรง สรรพคุณา ๏ นบ พรหม มินทร วัชชิรินทร วิศณุศิวา รวิศศิดารา จำหรัส ๏ ฉ้อ กามา คัคนา คิรินทร์ สินธุ พนัศ ภูม พฤกษ กำภูฉัตร ธำรงค์ ๏ ทวย เทพย์ ทิพย พิมานฉัน สะถาน สถิตย์ ทุก องค์ อีก แม้น สมมุติ ธรง ธเรศ ๏ เชอญ ปก ปอ้ง ภัย ผอ่ง พิบัติ์ อุบัทว เหตุ นานา ประเภทพยาธิ อย่า พาน ๏ แต่ ตู ผู้ จะ นิพนธ์ยุบล บท บรรหาร แห่ง ราช โองการ ตำหรัส ๏ ให้รัง สฤษดิ กฤษนา สุภาสิต สวัศดิ์ เลบง ฉันท รำพรรณ อรรถ ภิปราย ๏ แปลก แบ่ลง แสดง พจน เพรง เชลง ลักษณบรรยาย ชาว ชนบทธิบาย ประศาษ ๏ ไป่ สม เสนอบ เสมอ สมาน มุข ประ ทาศ อโยทธยาคณา ปราช ทั้ง มวญ ๏ รวง สรรสาร ภอ จักขาน จักคู่ พจน ควร เสนอ สนอง สำนวน เนื้อง กระวี ๏ หวัง โอวาท อนุสาศน์ นุสนธิ์ สกลสัตรี แสวง สวามิ ภักดี ฤๅวาย ๑๖ ๏ แถลง เรื่อง เบื้อง ต้น จน ปลาย โบราณนิยาย เปนหย่าง แต่ปาง ก่อน ไกล ๏ องค์ อิศราธิปไทย ทรง นาม ภูไนย คือ พรหมทัตร กระษัตรา ๏ เถลอง ภพ ผ่าน แผ่น พสุธา ดล ด้าว พารา ณสีบุเรศ เขตร ขันธ์ ๏ เอก อรรค พณิดาลา

วรรณ์ เฉลิม โฉม โนม พรรณ พระนาม พระ นุช บุษบา ๏ เปน ปื่น อนงค์ เนก วิริยา ริก นาฏกณนา คือ หมื่น หก พัน นง พาล ๏ มีราช ธิดา ศรง มาลย์ ทั้งสอง สคราญ พิลาศ เลอศ ลักขณา ๏ หนึ่ง นาม กระ แก้ว กฤษนา หนึ่ง จีรประภา ประไภ พระภักตร เพียง จันทร์ ๏ ท้าว สงวน นวลนุช ใน ครรภ์ ปราง รัตน นิรัน ตราย นิราศ ราคิน ๏ ควร คู่ ขัตติยา ธิบดินทร์ ปรีดา ประดิทิน ใน กาม กรีฑากล ๏ ผดุง เผดอม เร่อม ราช มงคล สวยม พรมณฑล พิธี วิวาห ถาวร ๏ เศก สอง ศุภ ลักษณ บังอร มหิษี มหิศร เสวย สวัศดิ ไอสวรรย์ ๏ ใน ขัตติย พงษา พัน ธุศักดิ เสมอ กัน เปน เกษมกุษ ธาตรี ๏ ทั่ว กาสิ กะรัษฐ ธรณี ดล ด้าว อัน มี พิศาล พี่ไสย สีมา ๏ อรรค เรศ เกษแก้ว กฤษ นา ยิ่ง ยศ ปฤชา เฉลี่ยว เฉลอม โลกย์ ๏ ประฏิบัติ กระษัตรา สวามี ห้า องค์ นฤบดี เสน่ห์ สนิทร นิจกาล ๏ หย่อน เคียด ขึ้ง คำ รำคาญ เขษม ศุข สำราญ ภิรมย ฤดีปรีดา ๏ ผลัด เปลี่ยน เวียน เวร ราชา ถนอม แนบ นิทรา ละวัน บรร โลม โฉม สมร ๏ ใน หอ้ง ศิริไสย นาคร เกื้อ กูม ตระอร บโรย บร้าง ห่าง ขวัน ๏ เสวย สวัศดิ์ สังวาศนิรัน ตรแผ้ว ไภ ยัน ตราย ฤๅ พาน พาธา ๏ เพื่อ เพระ เทพี มี มา รยาตร กิริยา บหยาบ สุภาพ พร้อม มูล ๏ ควร ฉลอง ลอยง บาท บดิศูริย์ ภิเศก สม บูรณ์ สม ปัติพิพัทธ โอฬาร ๑๙ ๏ ปาง องค์ อนงค์ นุช สุดา จีร

ประภาพิมล งามสง่า ภรรดา นราธิป บดินทร ประธิ พรรธ เปรม ปรี ◎ เศียร ขุน กี่ ครุน ฤๅไทย ไทย บมิ โปรด มิ ปรานี เศร้า ทรวง รถวง ทุกข์ ทวี ตุร เทวศ ถวิล ครวญ ◎ อก ไอ้ อาภัพย์ ดู อับประหลัก นิราศ รักษ แต่ ไห้ หวร เอกา สวา มิ บมิ ควร กระ มล หมาย มา ห่าง เหอน ◎ พระ พี่ อมี วรภรรดา ประมาณ ห้า บาเรอ เจรอญ จิตร ท้าว ฤๅ ร้าว รมย์ เพลอน เสน่ห์ น้อม ประนอม ไฉน ◎ ฉันใด จึ่ง ดาด กระมล ชรี ดีฤดี ปลื้ม ประโลม หย่อน ห่าง แล สร่าง ศุข ตระโบม บริบาล บรรสาร สม ◎ ควร กู จัก สู่ อร จัก ถาม จัก ขาน ความ ที่ เกรี่ยม กรม ยล หย่าง บร้าง เสน่ห์ ชม จัก เชย ชื่น ทุก คืน วัน ◎ ตระเสร็จ พธู ก็ ยุรยาตร์ ยัง ปรางค์ มาศ พิมาน จันทร์ เกษ กัม ประ นม กร ภิวันทร์ วรเชษฐ์ ยุพา พงา ◎ เทพี่ธ มี่พจน ประภาษ เยี่ยใด นารถ กนิษฐา เศร้า ศรี ฉวีวรรณวิกา รวิ กล มา หม่น หมาง ◎ เพื่อ พาน พิบัติ อุบัติ ทวี ทุกข์ ในี่ศุข์ ใน สรรพางค์ ไข้ จริง ไข้ ใจ ฉันใด ณะนาง นุช ชี้ คดี แถลง ◎ อ้า อาย บอาจ์ อรรถ จัก เอื้อน แล จัก เย้อน ยุบล แสดง โอษฐ์ อ้าง ไฉน ฤๅไทย แหนง มรณ เลอศ ประเสรอฐแล ◎ อดสู ดู ยิ่ง สิ่ง ใด จะ เทียบ จะ ปูน เปรียบ ที่ ห่าง แห ไหย หา ภรรดา ก็ บมิ แปร รักตร พอ้ง เปน สอง สรวล ◎ รอ้ย ทุกข์ รัน ทมรบมรบุ อุระ รอุ กำ สรวล ครวญ ซอก ซำ ระกำ จิตร์ ประมาญ ประมาณ มาก กว่า แดน ดิน ◎ พระองค์ ธรง

คุณ พิเศศ วร เวท ประ สิทธิศิลป อาจ์ ไผอน มนัศ ขัดติย นรินทร์ ทั้งห้า ท้าว ฤๅ ร้าว ราญ ◎ รว่ม รม์ย บรรธม ศุข บสร่าง สวาดิ ร้าง ฤดี สมาน เชอญ เฉลย ใน เล่ห์ เสน่ห์ วาน วัจนาท ประสาตร สอน ◎ ย้า แม่ อย่า มาน กระมล ปรี ดิกระลี กระสำพร ใช่ ชอบ ประกอป กรรมจัก รอญ ยศ ยิ่ง ทุกสิ่ง เจรอญ ◎ ไป่ ก่อ ใน กิจ ประสิทธิ์ เวท อคุณ เหตุ หอ่น สรรเสอญ สวามิ ภักดี่ ธรรม พัน เออญ ภิรมย์ ราชฤๅไทยไท ◎ อย่า แม่ อย่า แปร ประทุษฐ์จิตร ทุจริต จันไร ไภย ชื่อ ชอ้ม ถนอม สัตย ใน บทเรณุ ภรรดา ◎ แม้ ว่า รักษ ดว้ย ฤทธิ ประสิทธิมน ตรวิกล กิฏยา พลัน หน่าย บ้างวาย สวาดิ์อา ดูร ร้าง บราง นาน ฯะ ◎ เสน่ห์ สนิทร์ ดว้ย มิตรธรรม แท้ บปรวน แปร จัก ร้าว ฉาน สุจริต เจรอญ คุณะฤๅ ราญ ◎ เมตร มุ่ง คุง วาย วาง สาร แล่น ควรไล คือ ใคร จัก ฉุด แล จัก ยุด จัก ยื้อ หาง พฤศ ภฤๅเสพ ภักษ บร้าง จัก ช่ม เชา ให้ ตฤบ ตฤณ ◎ จัก แจ้ง แสดง อรรถภิ ปราย บรรยาย เบื้อง รบอบ รบิน โอวาทนุสาศน ยุพิน ทร เพื่อ จัก เพียร ผดุง โดย กิจ สวามิ บริรักษ พิทักษ์ ราช บำรุง กอป กัด เวที ธรรม คุง ชิ พิตร ม้วย ด้วย สัตยา ◎ อิก การ ภิบาถ พิบูลย วัต ประ ฏิบัติ์ แลวาจา หยอ่น หยาบ สุภาพ พจน มา รยาตร พร้อม ดมอ่ม กาย ◎ สิ่ง นี้ เปน ที่ ภิรม เยศ บุรุษ เจตนา หมาย เสน่ห์ สนอง บหมอง จิตร์ รกาย ฤๅ ขอ้ง เคียด จัก เกลียด ไกล ◎ ธรรมดา บุรุษ

อุดม เพศ ก็ พิเศศ คือ ธงไชย เฉลอม ศรีสุรางค์ คณะ ใน ภพ แม้น มกุฎ ธรง ๏ ผิ บ นั้น ประหนึ่ง วร ประวิช ประกิจ แก้ว พิเชียร ผจง สรวม ใส่ ใน นิ้ว อร อนงค์ พิไรจ รัตน์ จรัด เจรอญ ๏ ไร้ ร้าง นิราศ วร สวามิ ภรรดา ธ ห่าง เหอน เปน ม่าย ฤๅ วาย วัจน คำเนอร ดำเนียร ความ อัน หยาม ยิน ๏ เฉก เช่น ชะโลทก นที บ มิ มี่ กระแส สินธุ นครา ยัน ไร้ น้ำ บดิน ทร เสื่อม สถาพร ๏ สิ้น สูญ ศิริ แล กฤดิยศ ฤๅ ปรากฏิ ประกาศ ขจร ทั่ว ทวย คณา นร นิกร ประหมาท หมื่น ทุก ถิ่น สถาน ๏ ธงไชย อัน ไพบูลย์ ใน งอน เปน อาภรณ์ แห่ง รถ ยาน ธุ มา ก็ ปรากฏิ แก่ กรานต์ แล เภทอง ร เริง แสง ๏ ราชา ก็ ปรากฏิ เป่น ปี่น นครินทร เขตร แขวง สวามี่ เปน ศรี สวัสดิ แสดง ศักดิ์ สง่า แก่ นารี ๏ ชาย ใด แม้ ได้ เปน ภรรดา บ โสภ ทั้ง อินทรีย์ สูญ เสื่อม สติวิริย ฤๅ มี ปัญญา โหด แล โฉด เฉา ๏ ไป่ ควร จัก คิด จิตร ประหมาท บริหาษ ตู เบา ควร คิด สนิทร์ เสน่ห เศา รพย เร่อม ภักดี สนอง ๏ เฉก ฉัตร ประชา บดี พรหม เมศ สุร เชษฐ์ ปก ครอง กั้ง เกล้า บรร เทา ทุกข ทั้ง ผอง พิบัติ ใด บ ใกล้ กลาย ๒๔ ๏ อย่า เยี่ยง หญิง ชั่ว ไป่ รู้ คุณ ผัว ไม่ กลัว ความ อาย ล้น ลม ข่ม คำ หอ่น ยำเยง ชาย จง จิตร คิด หมาย มุ่ง ร้าย ภรรดา ๏ ต่อ หน้า ปรา ไศรย ลับ หลัง ตั้ง ใจ ดู หมื่น นินทา ดอย หา ข้อ ผิด หอ่น คิด กรุณา ไป่ ได้ นำ ภา กิจ การ งาน เรือน ๏ การ หูก การ ไน สดึง รึง ไหม

ต้องให้ตักเตือน เย็บเสี้ยวรอ้ยปัก คร้านนักชักเชื่อน
คบค้าหาเพื่อน ชอบหน้าภาที่ ◎ ไภชาอาหาร หย่อน
เอื้อเอาภาร ประภิบัติสวามี่ กล่าวเกี่ยงเลี่ยงล้อ ปากต่อ
มือตี ศารมช่มชี่ จู้จี้เจรจา ◎ อย่าเยี่ยงหญิงโหด มัก
หึงชิ้งไภรช วิวาทวาทา ฤๅหย่นย่อท้อ งอนง้อภรรดา
โอหังตั้งหน้า ปากกล้าไป่กลัว ◎ อย่าเยี่ยงหญิงร้าย
แง่งอนหย่นอาย เล่นริกชิกหัว หากินก็เกียจ เตรี่ยจ
ชายเข้าครัว ละไว้ให้ผัว กอปกิจบีดงำ ◎ แขกมาหา
สู่ เกรงเปลื่องหมากพลู ทานทัดขัดคำ ดูดาผัวพลาง
ให้ข้างฤๅยำ แยบยลกลทำ ขับแขกจากสถาน ◎ อย่า
เยี่ยงหญิงบาป สโมนโลภลาภ เกลศเหลือประมาณ เร่
ชู้รู้เช่น ฤๅเปนแก่นสาร ชาติค่าสาธาร ทรลักษณ
ศักดิ์สูญ ◎ ไป่กลัวความอาย ชนฉินยินร้าย หยาบคาย
แต่ประยูร ชนกชนนี่ สวามี่ตระกูล เกิดเข็ญเปน
มูล โทโสไมหันธ์ ◎ เผ่าพงษวงษวาน เพื่อนเรือน
เพื่อนบ้าน ผิดพลั้งหมองกัน เคืองจุ่นครุ่นเคียด รงง
เกียจเดียจฉัน ฤๅว่างเว้นวัน จองจิตรฤษยา ◎ หย่น
ผูกไมตรี รว่มศุขเชษมศรี ภาที่ปรีดา ทำเล่ห์เทกล
แยบยนตร์นานา ซื่อส่อต่อหน้า ลับหลังปรวนแปร
◎ แหวนทองเงินตรา แพรพรรณ์ผืนผ้า ย้ายยัก
ชักแช ผันผ่อนซ่อนไว้ หย่นให้ผัวแล เปนหญิง
แสนแง่ สามาพกลม ◎ สวันชาติหฤโหด ก่อเข็ญ

เปน โทษ ชาย ร้าง ห่าง สม ฤๅ หย่อน เคี่ยง คู่ สม สู่
อภิรมย์ บำราษ ชาต ชม เชย ชิด นิจจะกาล ๒๑ ◎ เอก
องค์ อนง นุช นง คราญ กล ศศิ ชัชวาลย์ เมฆ บ ผ่อง พาน
ก็ ผ่อง ผิด ◎ เปน พงษ ขัตติยา วราฤทธิ์ วิบูลย ธนะ สมิทธิ์
อรรคราชิศะ ร บดี ◎ รักษ ศักดิ์ สุริย์วงษ กระษัตรี์ กล
มิค จัมรี เสน่ห อินทรีย์ สงวน พาล ◎ ไป่ได้ อาไลย
ใน ชน มาน บมละ สัตย ปาน เปรียบ ก็ ปูน ประมาณ ต่ง
ยอง ยงค์ ◎ บริรักษ ภักดี บาทบงก์ นฤ บดี ศร ธรง คุณะ
คือ องค์ พระ ภรรดา ◎ รักษ ตน สงวน ตน กัลยา ควรหะ
วัจน ทา รุณะ โทษา จง อย่า พาน ◎ ยัง ราช หฤไทย
นราบาล นฤ จิตร วิมัติ ภาล เชื่อ ฤๅ ร้าว ราญ เสน่ห์ สนิทร์
◎ โดย สุนธร ภาพย์ มิตร จิตร์ กล ชนม ชีวิตร สุจริต ร่วม
งโน สมาน ◎ หย่อน เคี่ยด เคือง คำ รำคาญ ประฏิพัทธ ขัตติย
ปาน เปรียบ ต่ง ชน มาน บ หม่น หมาง ◎ จง จำ พร่ำ พจน์
อย่า ละ วาง คุณ วิบุลย ทาง วัต จริ ยาง คชัติยา ◎ จัก
เจรอญ เกรียติ ยศ ฦๅ ชา อิศ รียศวรา ติ เรก บริวา รไพรบูลย์
◎ สม ศักดิ อรรคราช ประยูร วรอุทิจ ตระกูล อย่า พึง
เสื่อม สูญ ใน สิ่ง สัตย์ ◎ ไว้ ความ สรรเสรอญ เจรอญ สวัสดิ์
คุณะ วิบุล พิพัทธ์ โดย วิริยวัต กระษัตรี ◎ พึง ทราบ อัทยา
สวามี มนัศะ ภิรัต ปรี ตา อันใด มี บันโดย ตาม ◎ อย่า ทำ
ทรนง จิตร หยาบ หยาม สุจริต ประดิษฐ งาม พึง พยายาม
เสงี่ยม สงวน ◎ ทูล แถลง แสดง อรรถ โดย ควร ยุบล สัตย

ประมวญ เท็จ บ ทบ ทวน มา ทูล ไท้ ◎ รอบ รู้ กิริยา อัชฌา ไศรย นฤบดิศร ไอ ศูริย พระ สาศน ไข บขัด คำ ◎ รว่ม ทุกข์ สุข รว่ม รมย์ สำ ราญ ทิธิ หฤไทย บำ เรอ บำ รุง ทำ คุณา สนอง ◎ สวามี ภักดี จิตร โดย ปอง กตัญญู ภิบูลย ครอง กรรมบถ คลอง กุศล แสวง ๑๑ ◎ ตื่น ก่อน เมื่อ นอน หลัง พึง เฝ้า พัง บรรหาร แสดง ตรัส ใช้ ร่ำไร แจง รวัง ศัพท์ รับ สั่ง สาร ◎ ยาม ไท้ ธิเบศร์ ธรง ประชวน องค์ บ สำราญ อย่า คลา พยาบาล บำเรอ รักษ ภักดี ตระโนม ◎ ปาง ท้าว ธิไสยา อย่า ลีลา ให้ เครง ไครม อำรุง ฤไทย ประโลม บพิตร์ ผู้ อย่า ดูเบา ◎ ที่ สูง ที่ ไสยาศน์ อย่า อุก อาจ จัก เอื้อม เยา สิ่ง ใด บ ให้ เอา รพย ไท้ ฤๅ ไป่ ควร ฯ

◎ ยาม เอื้อน โองการ ตรัส สนอง อรรถ อย่า ลาม ลวน ยาม ท้าว ธเชย ชวน บัน โดย ชอบ ใน เชอง สม ◎ ยาม รถัน พึง ไกว กวัก รำ พาย พัด รำ เพย ลม ยาม สรง ถวาย นม สุคนธ ปุ้ง จรุง ขจร ◎ ยาม งาย ก็ อยู่ งาน บริบาล บตี ศร ยาม สถิตย์ ไสยากร พึง นวด นั่ง รวัง ยาม ◎ ปาง ไท้ ธิ สู่ สม สนม ใด บัน โดย ตาม ฤๅ แหน ฤๅ หย่อน งาม พึง โหด เหตุ หวง หึง ◎ ปาง ราช รางวรร ปั้น กำนัน นาง ที่ กอ พึง อย่า ทัด อย่า ทรรึง ออรรม จิตร อันฤสยา ◎ เกรง ไท้ ฤไทย ราญ บันดาล โทษ ไกรกา เสื่อม ศักดิ เดชา นุภาพ ผู้ จะ ดูแคลน ◎ รักษ องค์ สงวน องค์ อย่า ทรนง พึง กลัว แกลน ภรรดา คุณา แทน บิตุเรศ พิเศศ

สมาน ๏ ไดร ตรวจ ทุก หมวด หมู่ อนงค์ ผู้ พนักงาน ใน ราช บำเรอ การิย์ ประฏิบัติ กระษัตรา ๏ เช้า ค่ำ บำ บวง บาท บมิขาด สัก เวลา ผดุง ราช บริจา ริกวัต ศวัศดี ๏ ดู ถวัน ทุก นวล นาง สุร สุรางค นารี่ ปอง ไปรด ปรา นี่ มี มิตร ธรรม์ อัน เที่ยง ธรรม์ ๏ มละ เหตุอคติ บเรียม ริ ทั้ง สี่ พรรค์ โทษะ โมหะ ฉัน ท ภยา ฤๅ อาวรณ์ ๏ ครั้ง หนึ่ง ถึง สอง ครั้ง ผิ ผิด พลั้ง พึง สั่งสอน สาม ซ้ำ ควร กรรม กรณ์ นุกิจ ราช อาญา ๏ หนึ่ง รู้ จริต จิตร์ บพิตร ผู้ กรรดา ปรา รพภ ใด บันโดย อา รมณ พระประสงค์ สม ๏ หนึ่ง น้อง จัก ทูล ความ สิ่ง ใด ยาม สำเริง รมย์ ยามไท้ ฤไทย รทม ทุกข อย่า กิจา แกล้ง ๏ รู้ รอบ ประ กอบ การิย์ บริบาล บันโดย แสดง ชอบ ราช มโน แหนง สิ่ง ใด ไซ้ร อย่า ได้ ทำ ๏ ตรวจ ตรา สุธา โภชน์ อัน เอม โอช บำเรอ บำ รุง ราช ผู้ ทำ นักนี้ เนื่อง คณา ประชา ๏ จัด เครื่อง สุคนธ ปรุง จรุงรส มาลา ลูบ ไล้ พระ กายา ขัดเยศ สำอาง องค์ ๏ อีก ทั้ง พระ ภูษิต พิจิตร พัตร อัน บันจง อวล อบ ตระหลบ ธรง เสาวคนธ เลวง ฃจร น้ำ สรง แล น้ำ เสวย รำเหยรส เกสร เสา รพย เอมอร อดิเรก ชวย ฉม ๏ ปัด ปูย์พู่ ลาด บัณฑูร อาศน์ ภูธร ผธม ยาม ราชนิทราวมณ์ บริรักษ ภักดี ผดุง ๏ ลูบ ล้าง กิบูลย์ บท สุธารส สุคนธปรุง ประกอบ ราชบำรุง ฃณะ สู่ไสยา สถาน ๏ เครื่อง สรง พระภักตร์ ไท้ เอา ใจ ใส่ เปน นิจกาล ปางบี่น

สุธาธาร มิ ทัน ตื่น พึง เตรียม ถวาย ◎ แม้ ว่ะ ไท้ ธ โกล คลาศ
พยุห บาตร คลี่ คลาย จัก โดย เสด็จ ผาย คชยานยาตรา ◎ กูบ
กั้ง กระโจม ทอง วิสูตร ปอ้ง กำบัง ตา สำรวม พระ ไนย
นา อย่า แหวก ม่าน รเมียน มอง ◎ แสน เสวกา มาตย์ อัน
ลีลาศ อเนก นอง ทราบ ไท้ ฤไทย หมอง มนัศ แหนง รแวง
ถวิล ◎ หนึ่ง นอ้ง อย่า ยื่น ราน นุสนธิ สาร แก่ ราชินทร์
ฤๅ ชอบ รบอบ รบิน บำหยัด หยาบ พึง เยง ยำ ◎ เถ้า
แก่ ชะ แน่ หมู่ กำนัน ผู้ ใด ใด ทำ ควร โทษ พิโรธ คำ อย่า
เคียด ขึ้ง ให้ เครง โครม ◎ พึง นอ้ง สำรวม โอษฐ์ ผรุษ
โทษ ทำลาย โฉม เสีย ศรี อินทรีย์ โซม สุภลักษณ ภักตรา
หมอง ◎ หนึ่ง เรา แต่ เยาว มี ชนนี่ ชนก ครอง ตราบ
ได้ ภิเศก สอง ศุขไน มไหสวรรย์ ◎ คุณ พระ ภรรดา
เจ้า ได้ ปก เกล้า ช่วย กั้น กรร คุ้ม ของ ไภยัน อัน ตราย
ร้าง บร้าง พาน ◎ ธรรมดา คณะ พธู บำราษ คู่ สมัก สมาน
เสมอ แหวน วิเชียร ราญ รังศี หมอง บผ่อง พรรณ์ ◎ เจียร
จันทร ดารก วลาหก กีด กรร เศร้า แสง ชร อับ อัน ธการ
คลุ้ม ชร อุ่ม ไพยม ◎ เฉก หญิง ที่ ชาย หน่าย แม้ เป่น
หม้าย ก็ หมอง โฉม เสื่อม ศุข แต่ ทุกข์ โทม มนัศ เศร้า กำ
ศรวล ศัลย์ ◎ ชุม ชน จะ ชวน ชิน ประหมาท หมิ่น ทุก
สิ่ง อัน ยาก นัก จัก ผ่อน ผัน บันเทา ที่ สัตรี ตรอม
◎ สบสรรพ สิ่ง ชั่ว มา เกลือก กลั้ว ให้ หมอง มอม ภักตร
ผ่อง ก็ เผือด ผอม พิกล รูป จัก ชูบ ธรง ◎ พฤศ ภกา ษร

อีก กุญชร อันปลดปลง ไทยนต์เสน่งคง สำคัญหมาย
ในกายมี ◎ นรชาติวางวาย มลายสิ้นทั้งอินทรีย์
สถิตย์ทั่วแต่ชั่วดี ประดับไว้ในโลกา ◎ ความดีก็
ปรากฏ เกรียติยศฤๅชา ความชั่วก็นินทา ทุรยศยิน
ฯจร ◎ เปนราชบุตรี มหิษีมหิศร เสวยสวัสดิการ
ถวัลราชธราดล ◎ อย่าเผยปัญชรบาน พิศาลทัศนาชน
จักแถลงแสดงนุสนธิ์ อย่าสรวลเสียงสำเนียงดัง ◎ เดอร
นั่งจงยั้งองค์ ดำรงค์กายระไวระวัง ชรวดชรวนก็ชวน
ชัง ชนผองจะชร้องสรวล ◎ อย่าด่วนครรไลยแล่น
กรกรีดแหวนบรางควร ทอดตาลีลาจวน สดุดบาทจัก
พลาดพลำ ◎ อย่าเดอรทัดมาลา เลยเกษาบควรทำ
จีบพกพลางชานคำ สกิดเพื่อนสำรวญพลาง ◎ ยุรยาตร
ไยกย้าย กรกรีดกรายสะไบบาง ยอหัตถ์สำผัสปราง จักเสื่อมสวัสดิ์สัตรี ◎ นุ่งเพ็กภูษาเดอร แลมุ่งเมิลวี
ถีลี เปลื้องเปล่าพระอินทรีย์ หนึ่งสองบ่าสะไบธรง
◎ ภบชายก็ชายสรวล สำรวญฤๅสำรวมองค์ ดวันเลศอวมง คลเหตุบหย่อนงาม ◎ เท้าคางแลเท้าแขน จน
องค์แอ่นฤๅเชินชาม หนึ่งสณฑยายาม แลแวะพูดเพื่อน
เคหา ◎ หนึ่งน่งเคาบ่าธรง ศิรบงบโสภา ไยกย้าย
วิการกา ยประเภทหลากหลาย ◎ หนึ่งสถิตย์ที่บันได
อิกร่มไม้แลตากาย นอนนั่งยังชาดชาย สถลท้องวิถี
ทาง ◎ ลวันเลศอับประหลัก ทุรลักษณานาง ราคีคดีหมาง

กระมล ผู้ภรรดา ตน ◎ หนึ่งโสต จักสำรวญ บมิควร
ทรลึงอล แย้มยิ้ม พพริ้มยล ภักตร เพรยศ พเพรา พราย
◎ จักงาม บงามแรง แสดง อรรถ อย่า ตรัส หลาย นอน
นาน มักคร้าน กาย ป่วย การ กิจ คิด การ งาน ◎ นอ้ย
ภักษ์ ก็ผอม ซูบ สรีรูป บันดาล มาก ภักษ์ ก็ พี่ พาน
จะ หนัก เนื้อ แล เกื้อ องค์ ◎ พึง ภักษ์ ภอ ประมาณ บวิ
การ วิกล ธรง ไสภกยรรยงค์ ทุก สิ่ง สิ้น ทั้ง อินทรีย์
◎ อิก ซึ่งยาบถ กำหนด ถวัน ทั้งสี่ มี นั่ง นอน หนึ่ง จรลี
แล ยืน พร้อม เสมอ สมาน ◎ เพียร กิจ บ คิด เกียจ ฤๅ
กลัว เกลียด ใน งาน การ รอป รู้ วิธี ชาญ ประฏิบัติ กระษัตรา
◎ รักษ์ ตน เสงี่ยม ตน บำเพญ ผล สัตยา ทาน ศีล ศรัท
ธาปรา รพภเกื้อ กุศลอรรม์ ◎ รักษ์ สัตว นานา พึง
รักษา บ เดียด ฉัน เลี้ยง ดู ทุก คืนวัน จง อิ่ม หนำ เปน อาจิณ
◎ รักษ์ รุกข อุปถำ พึง รด น้ำ แล พูน ดิน กิ่ง ก้าน ฤๅรา
สิน สงวน ไว้ ได้ เชย ชม ◎ รักษ์ ชน พึง เลี้ยง ดู ให้
อยู่ สุข สำราญรมย์ นุ่ง ห่ม อุดม สม บูรณ พร้อม ภักษา
หาร ◎ ใช้ สอย บ หลบ ลี้ ฤๅ หน่าย หนี ใน งาน การ จง
รักษ์ ภักดี นาน หย่อน เหอน ห่าง คุง วาง วาย ◎ ผูก งู ดว้ย
มนตรา วิทยาอาคม หมาย ผูกสาร บ เคลื่อน คลาย ดว้ย
เชือก บาศ กระสัน พัน ◎ ผูก ชน ดว้ย ไม ตรี จิตร ปรีดิ์
หฤๅหรรษ รักษ์ คุง ชีวา วัน มรณาศ ฤๅ หน่าย แหนง ◎ คำ
สอน สมร มาลย์ ประสาตร สาร สุนทร แสดง จง จำ อย่า

เคลือบ แคลง ปรพฤทธิ เพื่อ ผดุง ตน ◎ เปน ที่
เสนหา แต่ ภรรดา เจรอญ ผล กว่า เล่ห์ เสน่ห์มน ตร
มายา อัน ยาธรรม์ ๑๕ ◎ มธุรศ พจน รำพรรณ์ พื้น
พิเศศ สรรพ์ สถาพร ◎ มธุรศ พจน สารสอน เชอญ
วิมลสมร บำรุง องค์ ◎ มธุรศ พจน ยรรยงค์ สรัพ
ทุกสิ่ง มง คลา เลอศ ◎ มธุรศ พจน กอป เกอด วัฒ
นา ประเสรอฐ์ สวัสดี ◎ มธุรศ พจน สาร ศรี่ ธรรม วาที
สุภาสิต ◎ มธุรศ พจน โสภิต นุชนารถ พณิต บำเพญ
เพียร ◎ อมร นิกร อัน เสถียร ราชมณเฑียร ระ อวย
ไชย ◎ อมร นิกร สนิทย์ใน เสวตร ฉัตร ไท ธรับ ผก
◎ ๑๒ วรราชกัญย์ ฐ์พนิต วิมล อสดับ อนุสน ธนุ
สาศน คดี ◎ ศุภมงกล เหตุ วร เชษฐ ภคินี ก็ ประหนต
บทศรี้ ศิรรับ พจนา ◎ ประฏิบัติ บชาต ตุจนภถ
กถา คุณ วัฒนปรา กฏ เกอด อภิรมย์ ◎ ชัติ เยศ สวา
มิธมา ศุข สม รติรา ตนุกรม กิจ กาม ตระกล ◎ ธก็
เสพย สวัส ดิพิพัธณะมณ ฑิร เทียม พิชยน ตพิ
มาน อมรินทร์ ◎ ธก็ สม ฤทธิ ใน หฤไทย ยุพินทร์ ศุข
กม ประดิษ ฐ์พรศ ฤๅ บ่าน ◎ ธเสวยศิริรัช วร
ฉัตร อุฬาร จิตร ผา สุก สาร ดิสมบัติ์ สมบูรณ์
๑๔ ◎ กฤษนา สุภาสิตวิธี คดีโลกย์ ฤๅ เสื่อม สูญ สำ
หรับ ประดับยศ ประยูร เยาว ยอด ยุพาพงา ◎ พึง เพียร
บำเพญพิพิธวัต ประฏิบัติ์ ภรรดา สุจริต เจรอญ สวัสดิ สวา

มิภักดิ์ แต่ โบราณ ◎ โดย กิจ กตัญญุกัตเว ทิ บุพเพภิ ปราย สาร เปน หย่าง แต่ ปาง อดีตกาล ประกาศ เกรื่ยติ ไน โลกา ◎ เนื้อง นาง สุวางค์ พึง อำรุง และดุง โดย จรรยา ปรา กฏิ กล วิมล มกุฎิอา ภรณรัตน์ สัตรี ธรง ◎ เปน ศรี่ สถาพร อเนก อดิเรก คุณคง เฉลอม เกษ นิกรวรอนง คพธู ทั้ง ธาษตรี่ ฯะ

◎ กฤษ นายุพาภักตร์ เพ็ยง เพญ จันทร์

◎ บา เรศ เชษฐ รำพรรณ์ พร่ำ ถอ้ย

◎ สอน นุช ดุจ แสดง ฉัน ทพาก ยพจน์ นี้นา

◎ นอ้ง สดับ รับสาร สร้อย สืบ สร้างสม ประสงค์

◎ จบ กฤษนา สอน นอ้ง แต่เท่า นี้ ฯะ